

סוכי נעליים והודיה להשם

כיצד פעולה יומיומית פשוטה הופכת לזכר נצחי של הכרת הטוב

מה תלמדו בשיעור זה:

- ההלכה המדויקת: למה שמאל תחילה?
- שני טעמים עמוקים מהפוסקים
- סיפור מלחמת המלכים ומעשה אברהם אבינו
- הקשר המרגש בין נעליים לתפילין
- יישום מעשי לחיי יומיום

הרב יהודה טאוב

פרשת לך לך | ה' חשון תשע"ז

לומדים לראות גאולה - כהכרת הטוב

□ מבוא: מה הקשר בין נעליים להודיה?

השאלה שפותחת את השיעור היא שאלה מפתיעה: מה הקשר בין הדרך שבה יהודי קושר את נעליו לבין הודיה להקב"ה?

לכאורה, קשירת נעליים היא פעולה טכנית יומיומית, משהו שאנחנו עושים באוטומט כל בוקר בלי לחשוב. אבל חכמי התורה לא השאירו שום דבר למקרה - גם לא קשירת נעליים.

בשיעור זה נגלה שמאחורי ההלכה הפשוטה מסתתר אחד המסרים העמוקים ביותר על חיים של הכרת הטוב, ענוה, והכרה שהכל מהקב"ה.

□ נקודה לזכור

כל דבר שחז"ל תיקנו - גם הקטן ביותר - מכיל בתוכו עומק רוחני וחינוכי שמלווה אותנו כל החיים.

□ ההלכה מהשולחן ערוך

נפסק בשולחן ערוך (אורח חיים סימן ב') שלמרות שבכל התורה כולה החשיבות היא תמיד לימין תחילה, בקשירת נעליים יש לקשור שמאל תחילה.

סדר הפעולה המדויק: 1. קושרים את הנעל השמאלית 2. ואחר כך קושרים את הנעל הימנית

אבל מדוע? מה היסוד להלכה חריגה זו?

□ מקור תורני

שולחן ערוך אורח חיים סימן ב': למרות שכל פעולה יהודי עושה תמיד ימין תחילה, בקשירת נעליים יש לקשור שמאל תחילה.

שני הטעמים: קשירה ותפילין

המשנה ברורה מביא שני טעמים מרכזיים:

טעם ראשון: רחמנא אכשר לקשירה בשמאל

התורה קבעה שלגבי קשירה, השמאל הוא החשוב. זאת משום שהתורה אמרה "וקשרתם לאות על ידכם" - וחז"ל למדו שהכוונה לקשור את התפילין על יד שמאל.

טעם שני: זכר למעשה אברהם אבינו

הגמרא במסכת חולין מגלה קשר מרגש: בזכות מה זכו עם ישראל למצוות תפילין? בזכות שאברהם אבינו אמר "אם מחוט ועד שרוך נעל".

בזכות שהזכיר "שרוך נעל" - זכו ישראל לתפילין. ולכן אמרו חז"ל לקשור את הנעל השמאלית תחילה.

דבר מעניין

חז"ל רצו שכל יום, ברגע הקשירה, נזכור את מעשה אברהם ונחיה את אותם רגשי הכרת הטוב שהיו לו.

✂ סיפור אברהם אבינו במלחמת המלכים

הסיפור מתרחש בפרשת לך לך. ארבעה מלכים עוצמתיים כבשו את סדום ולקחו בשבי את לוט.

אברהם אבינו יוצא למלחמה עם 318 אנשים בלבד - נגד ארבעה צבאות מאורגנים. הנס היה מופלא: הוא ניצח לחלוטין!

לאחר הניצחון, מלך סדום אומר לו: "תן לי את הנפש והרכוש קח לך". כלומר: כל השלל מהמלחמה - שלך!

אבל אברהם אבינו משיב: "הרימותי ידי אל ה' - אם מחוט ועד שרוך נעל ואם אקח מכל אשר לך!"

אברהם אומר: אני לא לוקח כלום! למה? כדי שלא תגיד "אני העשרתי את אברהם".

נקודה לזכור

זה לא היה סכום קטן - זה היה הון עצום! ארבעה מלכים עם כל הרכוש שצברו.

□ המסר העמוק: לא אני עשיתי כלום

כאן מגיע הרגע המרגש ביותר בשיעור.

אברהם אבינו לא פחד שמלך סדום יקח את הקרדיט. הוא פחד ממשהו אחר: הוא פחד מעצמו!

הוא אמר: "אם אקח את הרכוש, אולי מחר אשכח שהקב"ה עשה את הנס. אולי אתחיל לחשוב שאני ניצחתי!"

זו הייתה הסיבה האמיתית - רצון טהור לשמור על רגשי ההודיה והכרת הטוב כלפי הקב"ה!

□ יישום מעשי

כשאנחנו מצליחים במשהו - האם אנחנו זוכרים לומר תודה לקב"ה? או שאנחנו חושבים "כוחי ועוצם ידי"?

□ היישום המעשי לחיי יומיום

עכשיו מגיע החלק הכי חשוב: איך אנחנו מיישמים את זה בחיים?

חז"ל רצו שכל יום, בפעולה הפשוטה של קשירת נעליים, נזכור:

1. כשאני קושר את הנעל השמאלית - אני זוכר את מעשה אברהם

2. אני נזכר שבגלל "שרוך נעל" זכינו למצוות תפילין

3. אני אומר לעצמי: "לא אני עושה - הקב"ה עושה הכל"

4. אני מתחיל את היום ברגש של הודיה - לא בגאווה

5. אני זוכר שכל ברכה וכל הצלחה - זה מהקב"ה

□ יישום מעשי

נסו מחר: כשאתם קושרים את הנעל השמאלית, עצרו לשנייה ותגידו: "תודה לך ה' על הכל". זה ישנה את כל היום!